

Faktaark kommunereformen

KOSTRA-analyser - effektiviseringspotensialer

LEVANGER KOMMUNE, VERDAL KOMMUNE

RÅDMENNENE

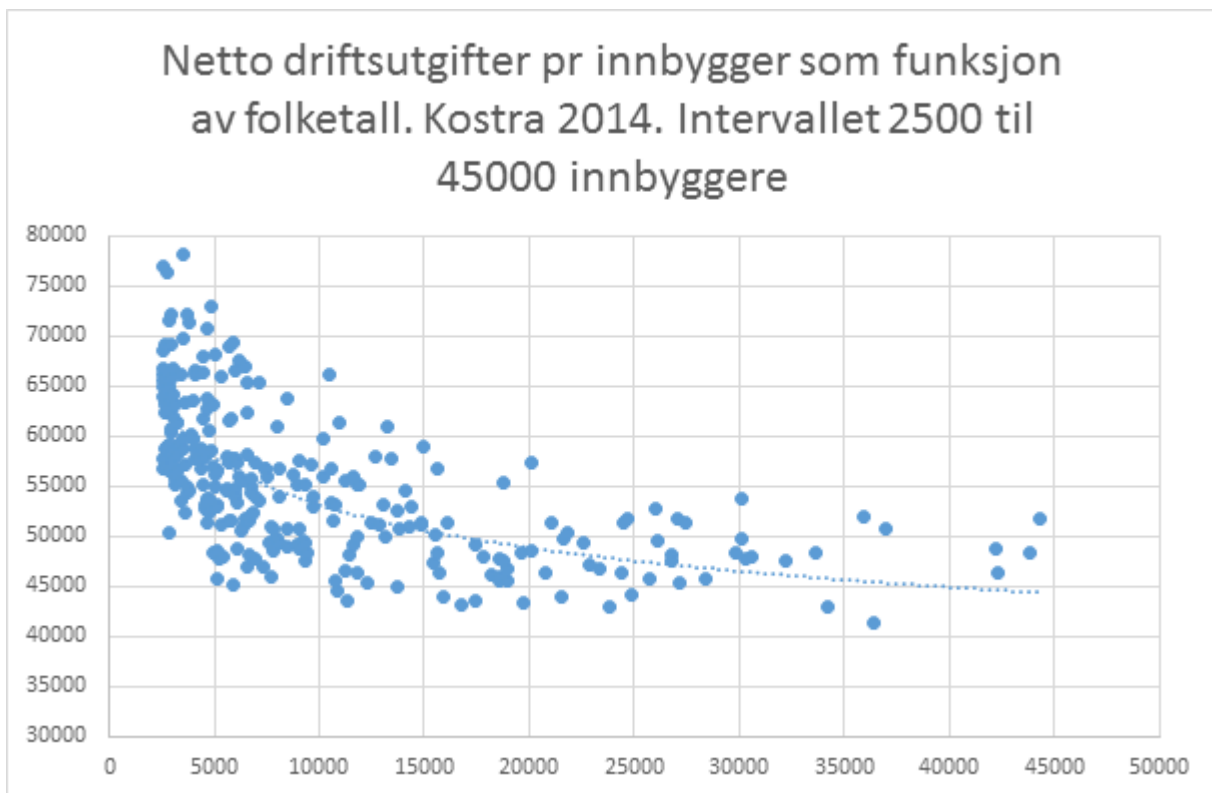
3. mai 2016

Faktaark kommunereformen

KOSTRA-analyser - effektiviseringspotensialer

I forbindelse med kommunenes arbeid med intensjonsavtale for sammenslåing av kommuner er administrasjonen anmodet om å lage et faktaark om mulige effektiviseringsgevinster eller stordriftsforskjeller. Dette notatet er utarbeidet på bakgrunn av foreløpige KOSTRA-tall 2015, publisert av Statistisk Sentralbyrå (SSB) i april 2016.

I forbindelse med felles utredning om kommunereformen, avgitt 14.09.2015 var det laget følgende oversikt over netto driftskostnad i forhold til kommunistørrelse:

En tydelig trendlinje viser lavere Netto driftsutgift med økende kommunistørrelse, selv om det er betydelige variasjoner mellom kommuner i samme størrelsesgruppe.

En isolert sammenligning mellom Levanger og Verdal viser følgende inntekter og ressursbruk:

2015	Levanger	Verdal	L i % av V
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) i kroner per innbygger	47 674	48 838	97,6 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	148 015	123 262	120,1 %
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	9 469	7 268	130,3 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev	111 657	116 807	95,6 %
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 941	4 534	42,8 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	14 056	15 718	89,4 %
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	3 712	3 872	95,9 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,5	1,3	115,4 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	92 665	68 469	135,3 %
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	5,7	5,3	107,5 %

Oversikten viser at det er betydelige forskjeller mellom kommunenes ressursinnsats på de ulike tjenesteområdene. Størst forskjell er det på barnehagesektoren der Levanger i 2015 brukte 20% mer pr innbygger i aldersgruppa 1-5 år enn Verdal og 30% mer pr innbygger 0-17 år på barnevern enn nabokommunen.

På den annen side brukte Verdal 4,6% mer pr elev enn Levanger på grunnskole, 133% mer pr innbygger 20-66 år på sosialtjeneste, 11,8% mer pr. innbygger på pleie og omsorg og 4,3% mer på administrasjon og styring enn Levanger. Det er ikke så lett å forklare ressursbruken ut fra forskjeller i behov i de to kommunene. Det indikerer at kommunene dekker behovene på ulikt vis og med ulike kostnader.

I Kostrabasen finnes oversikt over hvor stor andel av netto driftsutgifter kommunene bruker på de ulike tjenestene. For 2015 er denne slik for de vesentligste områdene:

	Levanger	Verdal
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	72 171	73 489
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	49 602	51 211
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutg	7,5	7,6
Netto driftsutgifter, barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	17,7	13,8
Netto driftsutgifter, grunnskoleopplæring, i % av totale netto driftsutgifter	26,5	27,5
Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i % av totale netto driftsutg.	32,4	35
Netto driftsutgifter, sosialtj., i % av totale netto driftsutgifter	5,6	7
Netto driftsutgifter, barnevern, i % av totale netto driftsutgifter	4,3	3,1
Netto driftsutgifter, kultur, i % av totale netto driftsutgifter	3,6	3,2
Netto driftsutgifter, samferdsel, i % av totale netto driftsutgifter	1,4	1,5
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i % av totale netto driftsutg	1,2	0,9

Om en snur denne sammenhengen og regner om til kr pr innbygger på de ulike tjenestene ser en store variasjoner mellom Levanger og Verdal.

	kr pr innbygger			
	Levanger	Verdal	Billigst	Dyrest
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutg	3 720	3 892	3 720	3 892
Netto driftsutgifter, barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	8 780	7 067	7 067	8 780
Netto driftsutgifter, grunnskoleopplæring, i % av totale netto driftsutgifter	13 145	14 083	13 145	14 083
Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i % av totale netto driftsutg.	16 071	17 924	16 071	17 924
Netto driftsutgifter, sosialtj., i % av totale netto driftsutgifter	2 778	3 585	2 778	3 585
Netto driftsutgifter, barnevern, i % av totale netto driftsutgifter	2 133	1 588	1 588	2 133
Netto driftsutgifter, kultur, i % av totale netto driftsutgifter	1 786	1 639	1 639	1 786
Netto driftsutgifter, samferdsel, i % av totale netto driftsutgifter	694	768	694	768
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i % av totale netto driftsutg	595	461	461	595
Sum på disse tjenestene 2015	49 701	51 006		
Sum på disse billigst 2015			47 162	
Sum på disse tjenestene dyrest 2015				53 545

Med et samlet innbyggertall i de to kommunene på 34 283 (1.1.2015) ville kommunen hatt 1,701 mrdl netto driftsutgifter om en drev alle tjenester etter «Levanger-standard» og 1,756 mrdl med «Verdalsstandard».

For å anslå naturlig kostnadsnivå for Innherred kommune som vil få ca 35 000 innbyggere har vi henta inn Kostratall fra de kommunene i landet som er i denne størrelsesgruppen nå. Følgende kommuner er nærmest Innherred i størrelse (tall pr 1.1.2015):

0235 Ullensaker	33 310
0412 Ringsaker	33 603
0230 Lørenskog	35 139

I oversikten under er netto driftsutgifter for Levanger og Verdal sammenlignet med disse kommunene, både totalt og i forhold til de ulike tjenestene. Billigste kommune er markert med grønt.

	1719 Levanger	1721 Verdal	0230 Lørenskog	0235 Ullensaker	0412 Ringsaker
Netto driftsutgifter i kroner pr innbygger	49 602	51 211	44 072	42 800	50 097
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring, pr innbygger	3 720	3 892	2 997	2 996	3 306
Netto driftsutgifter, barnehage pr innbygger	8 780	7 067	6 963	8 988	7 064
Netto driftsutgifter, grunnskoleopplæring, pr innbygger	13 145	14 083	11 855	12 369	13 326
Netto driftsutgifter, helse og omsorg, pr innbygger	16 071	17 924	13 927	13 225	17 634
Netto driftsutgifter, sosialtj pr innbygger	2 778	3 585	2 821	1 584	2 655
Netto driftsutgifter, barnevern pr innbygger	2 133	1 588	1 322	1 584	1 854
Netto driftsutgifter, kultur, pr innbygger	1 786	1 639	2 468	1 883	1 703
Netto driftsutgifter, samferdsel, pr innbygger	694	768	661	728	651
Netto driftsutgifter, næring, pr innbygger	248	256	176	86	50
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, pr innbygger	595	461	573	556	701

Om en benytter Innherred sitt folketall på disse utgiftene kan en sette opp en slik matrise:

	Netto dr.u	Adm/styring	barnehage	skole	helse/omsorg	sosial	barnevern	kultur	samferdsel	næring	brann
Innherred med Verdal sitt kostnadsnivå	1 755 666 713	133 430 670	242 282 006	482 808 346	614 483 350	122 896 670	54 425 668	56 181 335	26 335 001	8 778 334	15 801 000
Innherred med Levanger sitt kostnadsnivå	1 700 505 366	127 537 902	300 989 450	450 633 922	550 963 739	95 228 300	73 121 731	61 218 193	23 807 075	8 502 527	20 406 064
Innherred med Lørenskog sitt kostnadsnivå	1 510 920 376	102 742 586	238 725 419	406 437 581	477 450 839	96 698 904	45 327 611	84 611 541	22 663 806	6 043 682	19 641 965
Innherred med Ullensaker sitt kostnadsnivå	1 467 312 400	102 711 868	308 135 604	424 053 284	453 399 532	54 290 559	54 290 559	64 561 746	24 944 311	2 934 625	19 075 061
Innherred med Ringsaker sitt kostnadsnivå	1 717 475 451	113 353 380	242 164 039	456 848 470	604 551 359	91 026 199	63 546 592	58 394 165	22 327 181	1 717 475	24 044 656

Det er særlig innenfor Administrasjon og styring det er mulig å ta ut stordriftsfordeler. Her bruker de to kommunene til sammen 130 mill i dag, mens både Ullensaker og Lørenskog bruker ca 102 mill og Ringsaker 113 mill. Om Innherred kommune etablerer et kostnadsnivå på administrasjon og styring som Ringsaker, ligger det potensiell besparelse på 17 mill kr årlig, mens det ligger potensiale på ca 28 om en klarer seg med det Ullensaker og Lørenskog bruker på disse KOSTRAfunksjonene

Slik kan en regne for de ulike funksjonene, men da bør en gå mer inn på behovsprofilene til de ulike kommunene. Summen av netto driftskostnader for Levanger og Verdal var 1 724 333 047 for disse tjenestene i 2015. Ringsaker ligger mellom Levanger og Verdal sitt kostnadsnivå, mens de to øvrige ligger veldig mye lavere. Det skyldes nok mer effektiv drift, men har også med demografi å bostettingsmønster å gjøre.

En har ikke gått nærmere inn i beregning av potensielle effektiviseringsgevinster utover de administrative funksjonene, men bare forskjellene mellom Levanger og Verdal viser store muligheter dersom en legger seg på den mest kostnadseffektive drifta.